

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Gzz 24/05
26.04.2005. godina
Beograd

R. 134/05

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Slobodana Dražića, predsednika veća, Vlaste Jovanović, Jelene Borovac, mr. Ljubice Jeremić i Biljane Dragojević, članova veća, u parnici tužioca AA, čiji je punomoćnik AB, advokat, protiv tužene BB, čiji je punomoćnik BV, advokat, radi razvoda braka, odlučujući o zahtevu za zaštitu zakonitosti Republičkog javnog tužioca Gti. 3689/04 od 23.12.2004. godine, podignutog protiv rešenja Opštinskog suda u Kraljevu P 1298/04 od 7.10.2004. godine i rešenja Okružnog suda u Kraljevu Gž 1402/04 od 4.11.2004. godine, i rešavajući o predlogu tužene za delegiranje drugog nadležnog suda za postupanje u ovoj parnici u sednici održanoj 26.4.2005. godine, doneo je

R E Š E N J E

UKIDA SE rešenje Opštinskog suda u Kraljevu P 1298/04 od 7.10.2004. godine i rešenje Okružnog suda u Kraljevu Gž 1402/04 od 4.11.2004. godine, i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

ODBIJA SE predlog tužene za delegiranje drugog stvarno nadležnog suda za postupanje u ovoj pravnoj stvari.

O b r a z l o ž e n j e

Rešenjem Opštinskog suda u Kraljevu P 1298/04 od 7.10.2004. godine, usvojena je privremena mera i maloletni sin stranaka VV poveren je na negu, čuvanje i vaspitavanje ocu-tužiocu AA. Odlučeno je da će privremena mera važiti do pravnosnažnog okončanja parnice i da žalba ne zadržava izvršenje rešenja.

Rešenjem Okružnog suda u Kraljevu Gž 1402/04 od 4.11.2004. godine, odbijena je kao neosnovana žalba tužene i potvrđeno prvostepeno rešenje.

Protiv navedenih rešenja Republički javni tužilac je podigao zahtev za zaštitu zakonitosti Gt. I br.3689/04 od 23.12.2004. godine zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

U podnesku od 22.11.2004. godine tužena je predložila da Vrhovni sud Srbije u smislu člana 68. ZPP, delegira drugi stvarno nadležan sud koji bi postupao u navedenoj parnici.

Ispitujući pobijana rešenja u smislu člana 408. ZPP, Vrhovni sud je našao da je zahtev za zaštitu zakonitosti Republičkog javnog tužioca osnovan.

U postupku je utvrđeno da su stranke zaključile brak __.1997. godine u GG, iz kog braka imaju zajedničkog sina, maloletnog VV, rođenog __. godine. Bračna zajednica je faktički prestala u jesen 2003. godine usled poremećenih odnosa, a pre toga je bračna zajednica funkcionisala na relaciji GG-Beograd jer je tužena imala stalno zaposlenje u Beogradu. Oba roditelja su bila angažovana oko podizanja maloletnog deteta, koji je periodično boravio i u GG i u Beogradu, a sada živi sa tuženom njenom majkom u Beogradu, gde pohađa __ razred osnovne škole. Nižestepeni sudovi su našli da je u interesu maloletnog deteta da bude povereno na negu, čuvanje i vaspitavanje ocu-tužiocu AA.

U zahtevu za zaštitu zakonitosti se osnovano navodi da je ovakvo pravno stanovište nižestepeni sudova za sada preuranjeno i neprihvatljivo. Po oceni Vrhovnog suda, nižestepeni sudovi su pogrešno primenili materijalno pravo (član 125. i 130. Zakona o braku i porodičnim odnosima) kada su odlučili da se maloletni VV, sin parničnih stranaka, poveri na čuvanje i vaspitavanje ocu-tužiocu. Ovakvu odluku sudovi temelje isključivo na nalazu i mišljenju veštaka, kliničkog psihologa DD, koja nalazi, između ostalog, da je maloletni VV u potpunosti identifikovan sa ocem i da teži da razvija osobine ličnosti identične očevim.

Međutim, u toku postupka izvedeni su dokazi pribavljanjem mišljenja Centra za socijalni rad u GG i Centra za socijalni rad u Beogradu-Opština ĐĐ, a da pri tome u obrazloženju pobijanih rešenja sudovi nisu dali ocenu napred izvedenih dokaza, u smislu da li iste prihvataju ili ne, pa se u zahtevu za zaštitu zakonitosti osnovano ukazuje da je time učinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz člana 354. stav 2. tačka 14. ZPP.

Naime, mišljenja navedenih centara za socijalni rad i veštaka-kliničkog psihologa su u suprotnosti u pogledu predloga o poveravanju maloletnog deteta na čuvanje i vaspitavanje. Po mišljenju Centra za socijalni rad Beograd-Opština ĐĐ, maloletno dete treba poveriti tuženoj kao majci, a po mišljenju veštaka-psihologa maloletno dete treba poveriti tužiocu kao ocu, dok po mišljenju Centra za socijalni rad u GG treba pribaviti izveštaj instituta za mentalno zdravlje u Beogradu, kako bi se na pravi način dobio uvid u interes deteta.

Kod ovakvog stanja stvari, i po oceni Vrhovnog suda odluke nižestepeni sudovi da se sin stranaka maloletni VV,

poveri na čuvanje i vaspitavanje ocu - za sada su preuranjene i neprihvatljive, jer su sudovi pogrešno primenili materijalno pravo, odnosno odredbe člana 125. i 130. Zakona o braku i porodičnim odnosima, na što se osnovano ukazuje u zahtevu za zaštitu zakonitosti.

Vrhovni sud nalazi da se nižestepene odluke zasnivaju na pogrešnoj primeni materijalnog prava zbog čega činjenično stanje nije pravilno i potpuno utvrđeno.

Odredbom člana 125. Zakona o braku i porodičnih odnosima predviđeno je da će sud u bračnom sporu odlučiti o čuvanju i vaspitavanju maloletne dece stranaka. Ako se roditelji o tome nisu sporazumeli ili ako njihov sporazum ne odgovara interesima dece, sud će pošto pribavi mišljenje i predlog organa starateljstva i ispita sve okolnosti, odlučiti da li će deca ostati na čuvanju i vaspitanju kod jednog roditelja ili će neka ostati kod majke, a druga kod oca ili će pak biti poverena nekom trećem licu ili organizaciji. Odredbom člana 130. istog zakona je propisano da je sud dužan da na pogodan način ispita sve okolnosti koje su od značaja za pravilan duhovni, fizički razvoj i vaspitavanje deteta i da se prilikom donošenja odluke rukovodi prvenstveno interesima deteta.

Dakle, pri odlučivanju o poveravanju maloletne dece na čuvanje i vaspitavanje, sud je dužan da ispita sve okolnosti objektivne prirode (ekonomske, stambene i imovinske uslove) kao i okolnosti subjektivnog značaja (uzrast deteta, odnos roditelja prema detetu, njihove emocionalne odnose, dosadašnju negu i brigu oko deteta i dr), procenjujući i u njihovoj povezanosti i ukupnosti, imajući pri tom u vidu isključivo interes deteta, kao relevantnu okolnost za donošenje odluke.

U konkretnoj situaciji, mišljenja centara za socijalni rad kao i mišljenje veštaka-psihologa u suprotnosti su u pogledu predloga o poveravanju maloletnog deteta, pa je u tom pravcu potrebno zatražiti procenu Instituta za mentalno zdravlje u Beogradu, kako bi se utvrdile sve okolnosti koje su od značaja, za pravilan duhovni i fizički razvoj i vaspitavanje deteta.

Iz navedenih razloga, na osnovu člana 408. u vezi člana 395. stav 2. ZPP, Vrhovni sud je ukinuo pobijana rešenja i predmet vratio prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Ispitujući osnovanost predloga tužene za delegiranje drugog stvarno nadležnog suda za postupanje u ovoj pravnoj stvari, Vrhovni sud je našao da nema mesta primeni člana 68. ZPP, jer navodi u predlogu tužene ne predstavljaju razloge koji bi opravdavali traženu delegaciju.

Sa izloženog, Vrhovni sud je odlučio kao u izreci.

Predsednik veća- sudija

Slobodan Dražić, s.r.

Za tačnost otpravka

dc